Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/2939

2025 5 22

Tarybos rezoliucija „Jungtinio Europos laipsnio ženklas ir tolesni veiksmai siekiant galimo jungtinio Europos laipsnio. Europos konkurencingumo ir Europos aukštojo mokslo patrauklumo didinimas“

(C/2025/2939)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

remdamasi 2022 m. balandžio 5 d. Tarybos rekomendacijoje dėl Europos aukštojo mokslo institucijų ryšių užmezgimo siekiant veiksmingai bendradarbiauti ([1]) pateikiama vizija,

atsižvelgdama į Tarybos išvadas dėl Europos strategijos, kuria aukštojo mokslo institucijoms suteikiama galių dėl Europos ateities ([2]),

atsižvelgdama į Komisijos komunikatą dėl Europos laipsnio plano ([3]),

1. DAR KARTĄ PATVIRTINA, kad, vienijama atsparios, pasirengusios, novatoriškos ir klestinčios Europos vizijos, yra tvirtai įsipareigojusi suteikti dabartinėms ir būsimoms kartoms žinių, įgūdžių, gebėjimų ir vertybių, kurių reikia norint įveikti lemiamus mūsų laikų iššūkius. Pasauliniams pokyčiams keičiant mūsų visuomenes – vykstant ginkluotiems konfliktams prie Europos sienų ir už jų, įsibėgėjant aplinkos krizei ir vykstant technologinėms transformacijoms, keliančioms iššūkių pramonei ir darbo rinkoms – pripažįstame, kad reikia į ateitį orientuoto, koordinuoto ir plataus užmojo požiūrio, kad būtų stiprinamas Europos konkurencingumas, o kartu išsaugomas jos kultūros, meno ir intelektinio paveldo turtingumas ir įvairios švietimo tradicijos;

2. PRIPAŽĮSTA, kad Europos ateitis priklauso nuo jos piliečių – išsilavinusių, aktyvių ir įgalintų formuoti dinamišką ir teisingą visuomenę ir joje dalyvauti – stiprybės, ir ĮSIPAREIGOJA ugdyti europiečių kartas, pasirengusias ryžtingai ir novatoriškai atremti pasaulinius iššūkius ir pasirengusias nenuspėjamai ateičiai;

3. PRIPAŽĮSTA esminį aukštojo mokslo institucijų ir aukštojo mokslo institucijų aljansų, pvz., iniciatyvos „Europos universitetai“, vaidmenį skatinant akademinę ir mokslinę kompetenciją, diegiant proveržio technologijas ir puoselėjant esmines žinias, įgūdžius ir gebėjimus, kurių reikia kintančiame darbo pasaulyje, be kita ko, taikant tarpdalykinius metodus, apimančius įvairias studijų sritis; PRIPAŽĮSTA šių institucijų pagrindinį vaidmenį mokymosi visą gyvenimą srityje – jos padeda reaguoti į pokyčius darbo rinkoje, visų pirma kurdamos lanksčias ir pritaikytas mokymosi trajektorijas, įskaitant, kai tinkama, mažesnius mokymosi vienetus, pvz., mikrokredencialus; ir PABRĖŽIA, kad reikalingas atnaujintas ir plataus užmojo europinis bendradarbiavimas aukštojo mokslo srityje, kuriuo būtų išlaikytas Europos konkurencinis pranašumas ir lyderystė pasaulinėje arenoje;

4. ĮSIPAREIGOJA nustatyti ir įgyvendinti strateginius sprendimus, kuriais būtų stiprinamas Europos gebėjimas pritraukti talentų, išlaikyti kompetenciją ir pirmauti besiformuojančiuose sektoriuose, kartu šalinant laisvo talentų judėjimo kliūtis. Švietimas turi būti šio siekio tvirtas pagrindas, kuris palengvintų institucijų tarpvalstybinį bendradarbiavimą, skatintų subalansuotą ir kokybišką mobilumą ir didintų mokymo ir mokymosi sistemų pritaikomumą ateities poreikiams, visų pirma visapusiškai išnaudojant programos „Erasmus+“ teikiamas galimybes visose valstybėse narėse;

5. PATVIRTINA, kad švietimas turi būti ne tik ekonominės pažangos priemonė, bet visų pirma būdas puoselėti demokratinę, socialinę ir kultūrinę aplinką, vienijančią visuomenę, stiprinančią teigiamą ir įtraukų tapatybės ir bendrystės jausmą vietos, regioniniu, nacionaliniu ir ES lygmenimis, grindžiamą bendromis Europos vertybėmis;

6. DAR KARTĄ PATVIRTINA, kad Europos Sąjunga atlieka reikšmingą vaidmenį remiant švietimą ir mokymą, kartu visapusiškai gerbdama tai, kad už savo švietimo ir mokymo politikos formavimą atsako valstybės narės, ir PABRĖŽIA, kad rengiant Europos iniciatyvas svarbu atsižvelgti į nacionalinius, regioninius ir vietos poreikius bei aplinkybes;

7. PABRĖŽIA, kad Europos švietimo erdvė ir Europos mokslinių tyrimų erdvė, užtikrinant sinergiją su Europos aukštojo mokslo erdve, yra esminės bendradarbiavimo sistemos, skirtos visoje Europoje remti, stiprinti ir skatinti švietimą, mokymą, kūrybiškumą, mokslinius tyrimus, žinių perdavimą ir inovacijas;

([1]) OL C 160, 2022 4 13, p. 1.
([2]) OL C 167, 2022 4 21, p. 9.
([3]) COM(2024) 144 *final*.

8. ATKREIPIA DĖMESĮ į E. Letta pranešimą, kuriame siūloma nustatyti penktąją laisvę, apimančią mokslinius tyrimus, inovacijas ir švietimą, taip pat sukurti Europos laipsnį, siekiant stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą aukštojo mokslo srityje ir skatinti talentų judėjimą visoje Europoje labiau integruotoje bendrojoje rinkoje. Be to, PRIMENA M. Draghi pranešimą, kuriame pabrėžiama, kad inovacijos yra itin svarbios siekiant įgyvendinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas, būtinas Europos atsparumui stiprinti, PABRĖŽIA, kad reikia skubiai panaikinti atotrūkį inovacijų srityje, ir AKCENTUOJA, kad švietimo ir mokymo sistemos turi pradėti veiksmingiau reaguoti į kintančius įgūdžių poreikius;

9. PABRĖŽIA, kad kol vyksta diskusijos dėl jungtinio Europos laipsnio, Europos Sąjungos Taryba dar nepriėmė sprendimo dėl jo galimo nustatymo ir kad bet kokia nuoroda į jungtinį Europos laipsnį šioje Tarybos rezoliucijoje turėtų būti suprantama atsižvelgiant į tai;

10. AKCENTUOJA poreikį užtikrinti aukštojo mokslo institucijų savarankiškumą ir įvairovę ir, laikantis ES teisės, vienodas galimybes naudotis ištekliais, įskaitant turimą Sąjungos finansavimą, neatsižvelgiant į jų veiklos formą, kartu laikantis biudžeto principų ir ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintų Sąjungos vertybių, susijusių su biudžeto vykdymu, ir SKATINA įtraukų požiūrį, pagal kurį visos aukštojo mokslo institucijos galėtų gauti naudos iš Europos ir tarptautinio bendradarbiavimo, užtikrinant, kad siekiant kompetencijos nė viena institucija nebūtų palikta nuošalyje;

11. PABRĖŽIA, kad bet kokia nauja iniciatyva, kuria siekiama sukurti Europos švietimo erdvę, įskaitant jungtinio Europos laipsnio ženklo įgyvendinimą ir tolesnius veiksmus siekiant jungtinio Europos laipsnio, turi būti grindžiama bendru laipsnišku požiūriu, vengiant aukštojo mokslo institucijoms ir nacionalinėms kokybės užtikrinimo agentūroms užkrauti papildomą administracinę naštą ir nustatyti finansinių įsipareigojimų, viršijančių turimus finansinius išteklius, nedarant poveikio deryboms dėl daugiametės finansinės programos po 2027 m., ir užtikrinant, kad pažanga būtų daroma visose valstybėse narėse, ir ĮSIPAREIGOJA šias pastangas toliau dėti nuosekliai, su užmoju ir tvirtai pasiryžusi užtikrinti, kad švietimas padėtų patenkinti visų europiečių asmeninius, socialinius ir profesinius lūkesčius, taip pat būtų aktyvaus pilietiškumo pagrindas;

12. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad programos „Erasmus+“ eksperimentinių politikos priemonių projektų, susijusių su jungtinio Europos laipsnio ženklu, galutiniai rezultatai suteikia galimybę toliau diskutuoti, kaip tarptautiniame bendradarbiavime dalyvaujančioms aukštojo mokslo institucijoms sudaryti palankesnes sąlygas teikti jungtines programas ir suteikti jungtinius laipsnius pagal Bolonijos proceso priemones, be kita ko, pasitelkiant atitinkamas iniciatyvas, pavyzdžiui, jungtinio Europos laipsnio iniciatyvą. Įdiegus Europos laipsnio ženklą jungtinių studijų programų gali padaugėti tiek, kad bus pasiekta kritinė masė, o valstybės narės turės didesnį postūmį pašalinti tam tikras kliūtis, susijusias su jungtinių studijų programų teikimu;

13. SUTINKA, kad jungtinio Europos laipsnio ženklas ir tolesnių veiksmų siekiant jungtinio Europos laipsnio rezultatai gali padidinti jungtinių studijų programų patrauklumą ir paskatinti mobilumą bei galiausiai automatinį pripažinimą, sukurti į ateitį orientuotą švietimo aplinką, kurioje būtų puoselėjamos inovacijos ir skatinamas tarpvalstybinis bendradarbiavimas, taip pat stiprinti Europos aukštąjį mokslą ir jo padėtį pasaulyje šiandienos piliečių ir Europos ateitį formuosiančių kartų labui,

14. PABRĖŽIA, kad šioje rezoliucijoje išdėstyti veiksmai turėtų būti vykdomi atsižvelgiant į švietimo ir mokymo sistemas įvairiose nacionalinėse teisinėse sistemose.

NUSTATO ŠIUOS TRIS ETAPUS SIEKIANT ĮGYVENDINTI JUNGTINIO EUROPOS LAIPSNIO ŽENKLĄ IR SUDARYTI SĄLYGAS JUNGTINIAM EUROPOS LAIPSNIUI:

1. 1 ETAPAS. PASIRENGIMO ĮDIEGTI JUNGTINIO EUROPOS LAIPSNIO ŽENKLĄ UŽBAIGIMAS (2025–2026 M.)

2. 2 ETAPAS. JUNGTINIO EUROPOS LAIPSNIO ŽENKLO DIEGIMAS, JO ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA, NAUDOJIMO VERTINIMAS IR DARBAS DĖL JUNGTINIO EUROPOS LAIPSNIO ĮGYVENDINAMUMO BEI TIRIAMASIS DARBAS (2026–2028 M.)

3. 3 ETAPAS. INFORMACIJA GRINDŽIAMO SPRENDIMO DĖL TOLESNIŲ VEIKSMŲ ĮGYVENDINANT JUNGTINĮ EUROPOS LAIPSNĮ APSVARSTYMAS IR PRIĖMIMAS (2029 M.)

1. **1 ETAPAS. PASIRENGIMO ĮDIEGTI JUNGTINIO EUROPOS LAIPSNIO ŽENKLĄ UŽBAIGIMAS (2025–2026 M.)**

KOMISIJOS PRAŠOMA kartu su valstybėmis narėmis ir glaudžiai bendradarbiaujant su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais:

a) įsteigti politikos laboratoriją Darbo grupės Europos švietimo erdvės aukštojo mokslo strateginės programos klausimais kontekste; šiai darbo grupei bus pavesta parengti išsamią jungtinio Europos laipsnio ženklo sistemą ir, pavyzdžiui, šios funkcijos:

— parengti aiškias apibrėžtis, aprašymus, rodiklius ir bendrą tikrinimo, kaip laikomasi Tarybos rekomendacijos dėl Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo ir pripažinimo sistemos II priede nustatytų kriterijų, metodą, visapusiškai atsižvelgiant į valstybių narių kompetenciją švietimo ir mokymo srityje ir subsidiarumo principą;

— parengti jungtinio Europos laipsnio ženklo išdavimo gaires ir procedūras;

— parengti standartizuotą šio ženklo vaizdinės tapatybės šabloną, be kita ko, pateikti jo grafinį vaizdą tiek fiziniu, tiek skaitmeniniu formatu.

Politikos laboratoriją sudarys valstybių narių atstovai, kurie yra Darbo grupės Europos švietimo erdvės aukštojo mokslo strateginės programos klausimais (arba bet kurios kitos pagal minėtą sistemą įsteigtos ją pakeisiančios grupės) nariai, ir kiti valstybių narių deleguoti ekspertai, taip pat Komisijos atstovai. Prie laboratorijos darbo konkrečiomis temomis prireikus gali prisidėti laboratorijos pakviesti ekspertai. Laboratorijos veiklai turėtų bendrai vadovauti valstybės narės ir Komisija, o techninę ir organizacinę paramą teiks Komisija;

b) ne vėliau kaip 2026 m. viduryje Tarybai pateikti Darbo grupės Europos švietimo erdvės aukštojo mokslo strateginės programos klausimais politikos laboratorijos atlikto darbo rezultatus, kad jungtinio Europos laipsnio ženklą būtų galima veiksmingai įdiegti 2026 m.

BE TO, VALSTYBIŲ NARIŲ PRAŠOMA:

a) visapusiškai įgyvendinti (jei dar neįgyvendintos) tokias Bolonijos proceso priemones, kaip Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema (ECTS), diplomo priedėlis, Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo standartai ir gairės ir Europos jungtinių programų kokybės užtikrinimo principas – tai pagrindinės priemonės, padėsiančios įgyvendinti jungtinio Europos laipsnio ženklą. Ši priemonė visoje Europoje turėtų paskatinti glaudesnį ir lankstesnį tarpvalstybinį bendradarbiavimą, ypač belaukiant, kol bus įdiegtas jungtinio Europos laipsnio ženklas, ir tolesnius veiksmus įgyvendinant jungtinį Europos laipsnį;

b) imtis būtinų priemonių, kad jungtinio Europos laipsnio ženklą būtų galima įdiegti iki 2026 m. pabaigos, taip Europoje visoms aukštojo mokslo institucijoms užtikrinant nuoseklumą ir lygias galimybes.

2. **2 ETAPAS. JUNGTINIO EUROPOS LAIPSNIO ŽENKLO DIEGIMAS, JO ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA, NAUDOJIMO VERTINIMAS IR DARBAS DĖL JUNGTINIO EUROPOS LAIPSNIO ĮGYVENDINAMUMO BEI TIRIAMASIS DARBAS (2026–2028 M.)**

KOMISIJOS IR VALSTYBIŲ NARIŲ PRAŠOMA:

a) 2026–2028 m. kartu įdiegti jungtinio Europos laipsnio ženklą ir vadovauti procesui, siekiant patikrinti jo įgyvendinamumą ir įvertinti galimą jo poveikį politiniu, teisiniu, finansiniu ir administraciniu požiūriu, taip pat tai, kokiu mastu šalinamos tokios kliūtys tarpvalstybiniam bendradarbiavimui, susijusiam su jungtiniais laipsniais aukštojo mokslo sektoriuje, kaip nustatytosios galutiniuose programos „Erasmus+“ eksperimentinių politikos priemonių projektų dėl jungtinio Europos laipsnio ženklo rezultatuose;

b) naudotis Darbo grupės Europos švietimo erdvės aukštojo mokslo strateginės programos klausimais politikos laboratorija kaip platforma jungtinio Europos laipsnio ženklo diegimo pažangai vertinti, struktūrizuotam bendradarbiavimui su aukštojo mokslo institucijomis, studentais, kokybės užtikrinimo agentūromis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais palengvinti ir jungtinio Europos laipsnio koncepcijai ir įgyvendinamumui nagrinėti, atsižvelgiant į tolesnius veiksmus ir tolesnio veikimo būdus.

KOMISIJOS PRAŠOMA

a) parengti tikslinius veiksmus, kuriais būtų remiamos aukštojo mokslo institucijos, suinteresuotos išduoti jungtinio Europos laipsnio ženklą jungtinių programų kontekste;

b) skatinti jungtinio Europos laipsnio ženklo matomumą ir dalytis informacija apie jį tarp aukštojo mokslo institucijų, studentų, darbdavių ir plačiosios visuomenės. Šios pastangos galėtų apimti vaizdinės tapatybės ir komunikacijos bei ženklodaros strategijos kūrimą – tai rodytų ženklo pridėtinę vertę besimokantiesiems, mokslinius tyrimus ir inovacijas valstybėse narėse, taip pat ženklo potencialą pritraukti tarptautinius studentus;

c) pradėjus diegti jungtinio Europos laipsnio ženklą, kasmet Tarybai teikti grįžtamąją informaciją. Ši grįžtamoji informacija turėtų apimti įžvalgas apie įgyvendinimo procesą, kylančius iššūkius ir bet kokią įgytą patirtį, kad būtų galima atlikti pakeitimus, būtinus sėkmingam diegimui remti;

d) stebėti ir atlikti išsamų diegimo etapo vertinimą, glaudžiai bendradarbiaujant su Darbo grupės Europos švietimo erdvės aukštojo mokslo strateginės programos klausimais politikos laboratorija, kuri įvertins:

   — jo rezultatus ir galimą jungtinio Europos laipsnio ženklo pridėtinę vertę, ypatingą dėmesį skirdama iniciatyvos įgyvendinamumui, iškilusiems iššūkiams ir bet kokiam galimam jos poveikiui;

   — jungtinio Europos laipsnio ženklo svarbą remiant tarpvalstybinį bendradarbiavimą, ES didinant jungtinių studijų programų patrauklumą ir skaičių, stiprinant Europos aukštojo mokslo konkurencingumą pasaulyje ir didinant subalansuotą studentų ir darbuotojų mobilumą;

e) kartu su Darbo grupės Europos švietimo erdvės aukštojo mokslo strateginės programos klausimais politikos laboratorija atlikti jungtinio Europos laipsnio galimybių studiją – įvertinti europinius kriterijus, kuriais remiantis šis jungtinis laipsnis būtų suteikiamas, atitinkamas kokybės užtikrinimo procedūras ir tai, ar įdiegus laipsnį būtų galima pašalinti kliūtis tarpvalstybiniam bendradarbiavimui dėl jungtinių laipsnių aukštojo mokslo sektoriuje, išnagrinėti jo poveikį akademinių programų ir jį suteikiančių aukštojo mokslo institucijų vertei ir pripažinimui, taip pat išnagrinėti studentų perspektyvas, be kita ko, pagrindinius iššūkius, suvokiamą naudą ir galimus alternatyvius metodus;

f) iki 2028 m. pabaigos Tarybai pateikti jungtinio Europos laipsnio ženklo įgyvendinimo vertinimo ataskaitą ir jungtinio Europos laipsnio galimybių studiją, kad Taryba priimtų tolesnį sprendimą.

VALSTYBĖS NARĖS RAGINAMOS

a) su Komisija dalytis atitinkamais duomenimis, kad būtų lengviau atlikti išsamų diegimo vertinimą.

3. **3 ETAPAS. INFORMACIJA GRINDŽIAMO SPRENDIMO DĖL TOLESNIŲ VEIKSMŲ ĮGYVENDINANT JUNGTINĮ EUROPOS LAIPSNĮ APSVARSTYMAS IR PRIĖMIMAS (2029 M.)**

Taryba, remdamasi savo atliktos Komisijos jungtinio Europos laipsnio ženklo įgyvendinimo vertinimo ataskaitos ir jungtinio Europos laipsnio galimybių studijos analizės rezultatais, gali nuspręsti dėl jungtinio Europos laipsnio ženklo ilgalaikio įgyvendinimo ir paprašyti Komisijos pasiūlyti konkrečius tolesnius veiksmus, kad jungtinis Europos laipsnis būtų pradėtas naudoti. Tokio jungtinio laipsnio sukūrimas galėtų Europos Sąjungoje atverti naujų aukštojo mokslo ateities perspektyvų ir būti priemone skatinti dabartinės ir būsimų kartų asmeninį, socialinį ir profesinį tobulėjimą bei aktyvų pilietiškumą.